

Altair: Educar per servir a la societat

D'un oliverar erm a la planta baixa d'un immoble del barri sevillà de Triana. Aquests són els inicis d'Altair. El barri era un lloc on nombroses colles de nois deambulaven pels carrers sense un espai on estudiar.

21/02/2013

Altair va començar en una planta baixa del barri sevillà de Triana. El 1967 es va adquirir un oliverar erm envoltat de vaquerries a l'extraradi de la ciutat. En aquells anys molts

pagesos estaven emigrant als afores de la capital andalusa.

Les condicions d'habitatge de les classes obreres eren precàries. Les noves construccions es feien amb material d'escassa qualitat i les dependències eren molt petites. Això posava de manifest les mancances econòmiques dels nous inquilins. No hi havia un equipament escolar adequat. Tampoc zones comercials, recreatives ni espais verds. Al barri nombroses colles de nois deambulaven pels carrers sense un espai on estudiar.

Uns inicis difícils

Per començar, aviat es va instal·lar una nau prefabricada. Aquesta petita construcció, amb sostre de dues aigües i parets febles, però ben conservada, està dempeus al cap de més de quaranta anys. I segueix fent-se servir. El sostre del prefabricat no estava insonoritzat, explica José

María Prieto, primer director d'Altair. Per això qualsevol conversa passava d'una sala a una altra. Les matemàtiques que s'impartien en una aula s'escoltaven des de l'altra on es donava llatí i viceversa. «Per això [en un moment en què s'estudiava el BUP] dèiem en to de broma que havíem aconseguit del tot fer el Batxillerat Unificat i Polivalent».

Els començaments van ser difícils, però la il·lusió podia més. En Jesús Rodríguez, un dels pioners del Col·legi, explica que anaven als mercats a parlar amb les senyores que anaven a comprar, perquè apuntessin els fills. Només podíem fer promeses, perquè no teníem res, i de vegades ens deien: «hem anat a on ens diuen vostès, a veure el col·legi, i no hi ha cap edifici».

La zona encara no havia estat urbanitzada. Era encara terreny

agrícola, on diverses famílies subsistien amb petites vaqueries. «Les vaques –explica en José Maria Prieto- ens van posar algunes dificultats. Venien a Altair a pasturar, i de vegades fins i tot ficaven el cap per les finestres: era un problema fer-les fora contínuament. Quan en acabar la jornada els professors anaven a la recerca de la llunyana parada d'autobús, es trobaven amb manca d'il·luminació, camins amb fang i vaques. Aquestes circumstàncies augmentaven el desig de treballar per a promoure la millor educació possible, de comprometre's en una tasca més profunda. La manca de mitjans afavoreix l'aparició d'idees...».

El repte de la qualitat educativa

El col·legi Altair actualment compta amb més de 1.200 alumnes d'edats compreses entre els 3 i 20 anys. Està situat al districte Cerro-Amate

(Sevilla), un barri amb més de 90.000 habitants i que ha estat sempre una zona popular, d'àmplia tradició obrera. Un 10% de la població té estudis universitaris i més del 40% dels seus habitants pateix avui les conseqüències de l'atur.

L'objectiu d'Altair és oferir una educació de qualitat. Des del principi es va optar perquè fos un centre d'educació diferenciada per a nois. «Aquesta elecció –explica en Luis María Arto, antic director del Col·legi- és rellevant, ja que respon a un model que busca atendre de manera adequada les característiques de l'evolució i maduresa psicològica i intel·lectual de cada sexe».

Des del principi, els professors d'Altair s'adonen que molts alumnes viuen en un context social advers, en ambients que no ajuden a estudiar, i procuren revertir aquesta situació.

Com afirma Vicente Rodríguez, amb més de trenta anys d'experiència com a professor al centre, «procurem no deixar la gent pel camí, portem a terme un treball exigent amb els alumnes que tenen dificultats en els estudis», perquè sovint passa que «arriben nois que abans no han estudiat pràcticament res, i jo els animo, encara que alhora els aclareixo que han de fer un esforç». Cada alumne té un preceptor amb el que pot parlar dels seus èxits i de les seves dificultats en els estudis. «El que més agraeixen -explica- és sentir-se escoltats».

El tracte personal, especialitat de la casa

Aquest centre educatiu té clar quin ha de ser el seu estil: formar els alumnes en una llibertat responsable. A més dels ensenyaments acadèmiques, la formació que imparteix Altair

procura posar l'accent en el creixement de les virtuts humanes, en la feina ben feta, entès com un servei als altres, i tendeix a afavorir el lliure desenvolupament de la personalitat de cada un.

Altair és una obra corporativa de l'Opus Dei. Va ser sant Josepmaria qui va impulsar la creació d'Altair a principis dels anys seixanta. Va demanar a membres i cooperadors de l'Opus Dei d'Andalusia que busquessin la forma que en alguna de les zones més necessitades de Sevilla hi hagués un centre d'ensenyament que ajudés les famílies en l'educació dels fills. I quan el 1964 es va imprimir l'edició per a bibliòfils de la seva obra Camí, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de l'edició i d'haver-se assolit la xifra de dos milions d'exemplars venuts, va disposar que els drets d'autor es destinessin a Altair.

«En l'ideari que té Altair-explica en José Luis Rivera, professor de secundària- és clau la relació personal amb els alumnes. Després de trenta anys donant classes puc dir que amb una gran quantitat d'antics alumnes segueixo mantenint una gran amistat, i molts em saluden amb afecte. Fins i tot ja estic donant classes a fills d'antics alumnes, i crec que d'aquí a poc també als néts. Això és el que distingeix a Altair: el tracte individualitzat amb cada alumne».

Per això no només s'ensenya com es repara un ordinador o com es resol un determinat problema matemàtic, sinó que també s'educa en valors. «Si he de destacar alguna cosa d'Altair és la formació integral, perquè els llibres vénen a dir el mateix en un centre que en un altre», assenyala Daniel Blanco, alumne del Cicle Superior d'Administració de Sistemes Informàtics.

«El que s'ofereix als nois -afirma Rafael Caamaño, antic director del Col·legi- és una manera de veure la vida, unes habilitats per enfrontar-se positivament al futur». Quan els antics alumnes parlen del col·legi ho tenen clar: el més important que han rebut d'Altair és una educació per a la vida, una formació humana per arribar a ser persones alegres, optimistes, solidàries amb els problemes aliens. En aquest sentit, l'esperit de l'Opus Dei, amb la seva consideració del treball com a mitjà de santificació per al cristià corrent, il·lumina tota la tasca formativa d'Altair.

La formació professional a Altair

Altair porta molts anys oferint els estudis de formació professional en els seus diferents nivells. En l'actualitat, s'imparteixen cursos de grau mitjà en la especialitat d'electromecànica, tècnic en

instal·lacions elèctriques i
automàtiques i gestió administrativa,
i dos cursos de grau superior:
administració i finances, i
administració de sistemes
informàtics.

«En tota activitat professional -
explica en José García, responsable
de la formació professional d'Altair-
hi ha uns coneixements teòrics que
cal dominar per donar fonament i
raó a les pràctiques que s'estan
realitzant. Això és el que diferencia
un bon professional. Ho explica bé la
famosa dita: No t'estic cobrant per
collar un cargol, sinó per saber quin
cargol he de prémer. En els cicles
formatius no n'hi ha prou amb
aprovar, cal saber i saber fer».

«Un altre repte que ens plantegem –
continua en José- a l'hora de formar
bons professionals, és que els
alumnes adquireixin les qualitats
que tenen els bons professionals:

laboriositat, ordre, fortalesa, honradesa, etc. Perquè pot passar que es doni la paradoxa a l'hora de buscar una feina: «Vostè és apte acadèmicament perquè té la titulació, però no em serveix, doncs no té actitud per al treball».

En l'actualitat, «hi ha por a exigir, potser perquè el fet d'exigir comporta ser exigent amb un mateix, i sense exigència no hi ha possibilitats d'èxit. Cal educar per a la vida i per al treball. Estaríem fent un feble favor als nostres alumnes si no aconseguim que la seva estada al centre sigui com un avançament d'allò que els espera a la vida professional. Per això hem de ser exigents -sempre amb to cordial- en els petits detalls que van forjant la personalitat: vestimenta, tracte respectuós amb el professorat i amb els companys, esperit de servei, cura de les eines de treball, puntualitat, etc. Quan l'exigència ve

acompanyada per l'afecte, la paciència i l'amistat, l'èxit està assegurat».

L'escola esportiva: millors esportistes i millors persones

«L'objectiu fonamental de l'escola esportiva d'Altair -explica en José Emilio del Pino, un dels iniciadors i professor d'educació primària- no és tant la competició federada com la importància de trobar, mitjançant l'esport, un complement per a la formació dels nostres alumnes».

«El col·legi Altair i l'escola esportiva busquen l'educació integral de la persona. Mentre que al col·legi aquesta educació es transmet per mitjà de l'ensenyament curricular, a l'escola esportiva es porta a terme a través de l'esport. En definitiva, pretenem inculcar a l'alumne -en els dos àmbits- els valors humans bàsics per al seu dia a dia», continua José Emilio.

L'escola esportiva va fer els primers passos, com el propi col·legi, al barri de Triana. Al principi venien xavals de diverses zones de Sevilla, «però, a poc a poc –explica en Quino Navarro, un altre dels iniciadors i entrenador de futbol- la gent del districte va ser majoria. Recordo amb afecte alguns jugadors de l'EDA que han arribat a ser bons futbolistes professionals, com el Loren, en Francisco, en Tevenet o en Ruda. Ara és més complicat aquest salt, ja que se'ls emporten molt joves als escalafons inferiors del Betis o del Sevilla».

«La nostra idea bàsica era educar en l'esport els nois. Els formàvem com a persones i els trèiem del carrer. No ens importava que les instal·lacions fossin precàries. De fet, ens van regalar quatre focus d'un camp de tennis per poder entrenar de nit amb una mica de llum», comenta Quino.

L'escola esportiva d'Altair va ser una de les primeres d'Espanya i un referent per a moltes de les que es van constituir posteriorment. N'era tal la repercussió que «fins el president de la Federació Espanyola de Futbol d'aquells anys setanta va visitar les instal·lacions en alguna ocasió: de fet els vestidors actuals es van construir amb l'ajuda de la Federació».

«A través de l'esport -explica en Quino- es poden ensenyar moltes coses. En aquella època, hi havia molts nois que tenien prop el món de la droga i la delinqüència. Com a exemple, jo els deia que si no estudiaven era com si robessin als seus pares, que estaven invertint tant en ells, de vegades amb una gran quantitat d'hores a la feina per pagar els seus estudis».

Altair en dades (curs 2009/10).

Alumnes d'Altair: **1.204**

Alumnes Educació Infantil: **105**

Alumnes Educació Primària: **317**

Alumnes Educació Secundària: **364**

Alumnes Batxillerat: **148**

Alumnes Cicles Formatius Grau Mitjà i Superior: **210**

Cursos de Formació Ocupacional: **60**

Percentatge d'alumnes de Cicles Formatius i Cursos de Formació Professional que ja treballen: **70%** .

Nombre de professors (un terç són ex alumnes): **73**

Antics alumnes: **9.200**

Alumnes de l'Escola Esportiva (el 25% no són alumnes de Altair): **340**

Entrevistes amb pares / any: **2.750**

Tutories professor / alumne a l'any: **7.000**

Llibres de la biblioteca: **23.217**

Metres quadrats de zona verda: **8.600**

Metres quadrats de zona esportiva:
38.000

Metres quadrats totals: **67.000**

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/altair-
educar-per-servir-a-la-societat/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/altair-educar-per-servir-a-la-societat/)
(11/08/2025)